

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА
У КРАГУЈЕВЦУ

Факултет медицинских наука
Универзитет у Крагујевцу
Наставно-научном већу

ПРИМЉЕНО:		17. 04. 2026	
Орг. јед.		Прилог	Вредност
05	4221		

Предмет: Приговор на извештај Комисије за оцену завршене докторске дисертације кандидата Стефана Величковића под називом „Утицај модификације минерал триоксид агрегата зеолитом-клиноптилолитом на физичкохемијске, антибактеријске карактеристике и рубно заптивање у апексној оптурацији једнокорених зуба“

ПРИГОВОР

Поводом извештаја Комисије за оцену завршене докторске дисертације кандидата Стефана Величковића, сматрам да је неопходно указати на суштински проблем који, по мом мишљењу, у извештају Комисије није ни приближно довољно разјашњен, а то је питање **стварног, непосредног и оригиналног научног доприноса самог кандидата.**

Наиме, из самог наслова и структуре теме јасно произлази да је реч о вишеслојном и захтевном истраживању које обухвата више различитих научних и стручних сегмената: модификацију материјала, физичкохемијска испитивања, антибактеријске анализе и испитивање рубног заптивања у апексној оптурацији једнокорених зуба. То није једноставан, уско постављен експериментални рад, већ комплексно истраживање које подразумева озбиљну методолошку оспособљеност, лабораторијско искуство, познавање биоматеријала, прецизност у извођењу процедура и способност тумачења добијених резултата на више нивоа.

Управо зато се намеће кључно питање: **шта је у овом раду заиста урадио кандидат Стефан Величковић, а шта су урадили ментор и други сарадници?**

Није довољно да се кандидат формално води као аутор дисертације ако из рада и пратеће документације није недвосмислено јасно шта је он лично осмислио, шта је лично спровео, које је методе самостално применио, које је резултате непосредно добио и на који начин је дошао до закључака. Докторска дисертација не може бити пука формалност, нити се оригинални научни допринос може свести на то да је кандидат био присутан у процесу док су суштински део рада обликовали и извели други.

Посебно забрињава чињеница да тема дисертације подразумева више одвојених истраживачких целина, од којих свака захтева специфична знања и практичне вештине. Поставља се, стога, сасвим оправдано питање:

- ко је осмислио модификацију минерал триоксид агрегата зеолитом-клиноптилолитом,
- ко је ту модификацију практично спровео,
- ко је радио физичкохемијска испитивања,
- ко је спроводио антибактеријске тестове,
- ко је изводио поступке у вези са рубним заптивањем,
- ко је анализирао резултате,

- и, најзад, ко је заправо носилац истраживачке идеје и експерименталне реализације овог рада.

Ако је већину кључних сегмената истраживања осмислио, организовао, контролисао или непосредно извео ментор, онда се с правом поставља питање да ли је кандидат аутор дисертације у суштинском смислу, или само њен формални потписник. Комисија у свом извештају не сме да пређе преко тог питања општим формулацијама о успешности рада, већ мора јасно и прецизно да покаже **у чему се огледа лични научни допринос кандидата**, а шта је резултат рада ментора, лабораторије или других сарадника.

Посебно је спорно ако се очекује да Наставно-научно веће прихвати тезу да је сам кандидат био способан да самостално обухвати и материјалну модификацију, и физичкохемијску карактеризацију, и антибактеријска испитивања, и ендодонтску процену рубног заптивања, а да притом није прецизно показано на основу чега се то закључује. Ако кандидат заиста поседује тако широку и дубоку компетентност, онда то мора бити видљиво из његове биографије, библиографије, методолошке зрелости и јасно документованог учешћа у свим кључним фазама истраживања. Ако тога нема, онда је сасвим логично сумњати да је најважнији део посла обавио неко други.

Не може се занемарити ни чињеница да се у оваквим радовима веома често иза формулација попут „наша студија“, „испитивали смо“ и „наши резултати“ прикрива стварни однос између номиналног аутора и стварних извршилаца појединих делова истраживања. Управо зато Комисија има обавезу да разјасни да ли је кандидат био стварни носилац рада или се његов лични допринос губи у колективном научном раду тима, ментора и лабораторије.

Овде није реч о споредном формалном питању, већ о самом суштинском критеријуму докторске дисертације. Докторат мора бити резултат **оригиналног и самосталног научног рада кандидата**. Ако та самосталност није јасно доказана, онда је целокупна оцена дисертације доведена у питање.

С тим у вези, сматрам да Комисија мора недвосмислено одговорити на следећа питања:

1. У чему се конкретно састоји оригинални научни допринос кандидата Стефана Величковића?
2. Који део истраживачке идеје потиче од кандидата, а који од ментора?
3. Да ли је кандидат лично учествовао у модификацији минерал триоксид агрегата зеолитом-клиноптилолитом, или је тај део посла урађен под непосредним вођством или од стране других лица?
4. Ко је непосредно спроводио физичкохемијска испитивања и ко је за њих стручно одговоран?
5. Ко је спроводио антибактеријске анализе и на основу чега се може утврдити да је кандидат у том делу рада био самосталан?
6. Ко је изводио експериментални део рада који се односи на рубно заптивање у апексној оптурацији једнокорених зуба?

7. Да ли постоји јасна и проверљива документација о томе који је део рада лично спровео кандидат?
8. На основу чега Комисија закључује да кандидат поседује компетенције за све сегменте овако сложеног истраживања?
9. Где се у дисертацији јасно разграничава шта је радио кандидат, а шта ментор или други сарадници?
10. Да ли Комисија може са пуном академском и моралном одговорношћу да тврди да је ова дисертација резултат пре свега самосталног научног рада кандидата, а не претежно резултат рада ментора и истраживачког окружења у којем је кандидат учествовао?

Посебно сматрам да је неприхватљиво да се овако важно питање релативизује или прикрива уопштеним позитивним оценама. Није задатак Комисије да механички потврди рад, већ да увери Наставно-научно веће да је кандидат заиста заслужио докторску титулу на основу сопственог оригиналног научног ангажовања. Уколико се то не може јасно, прецизно и уверљиво показати, онда се оправдано поставља питање да ли је реч о докторској дисертацији кандидата или о раду у којем је кандидат имао ограничену, делимичну или секундарну улогу.

Закључно, сматрам да извештај Комисије не даје довољно поуздан и аргументован одговор на најважније питање: **да ли је кандидат Стефан Величковић заиста самостално и оригинално изнео, осмислио и реализовао овај научни рад, или је његов допринос остао у сенци ментора и других учесника у истраживању.** Без јасног разјашњења тог питања, не постоји довољан основ да се без резерве прихвати став да предметна дисертација испуњава суштинске критеријуме за докторску дисертацију.

У Крагујевцу, 16.04.2026. године

Ивица Ђорђевић